

POLITIKERBETJENING

Tilbud til kommunale ledere og medarbejdere om alle aspekter af arbejdet med at understøtte den politiske ledelse.

Tilbuddene i dette katalog er til dig, der arbejder sammen med politikere til daglig, til dig, der indgår i den politiske dagsordensproduktion, og til dig, der arbejder opad mod det politiske niveau og udad mod borgerne fra et sted tæt på politikerne.

KOMPONENT™

KL

Kommunalbestyrelserne er det nære demokratis hjerte

Det er kommunalbestyrelserne, der træffer de vigtigste beslutninger for borgernes hverdag: Om serviceniveauer, rammer og vilkår for kommunens dagtilbud, skoler, foreninger, kommunale veje og grønne områder, legepladser, renovation, plejehjem og meget mere. Beslutninger, der har betydning for den enkelte borger og virksomhed og for det lokale fællesskab.

For at politikerne kan træffe gode politiske beslutninger – beslutninger, som sætter en retning og gør det muligt at handle – skal de have en god betjening. God politikerbetjening er mange ting. Det kræver politisk forståelse, evnen til at skrive gode beslutningsoplæg og at være garant for, at beslutningerne er juridisk holdbare og bliver ført ud i livet. Forvaltningen skal ikke kun komme op med den bedst mulige faglige løsning. Det er vigtigt, men kan ikke stå alene. Politisk betjening skal også være i tråd med politiske muligheder og økonomiske rammer samt borgernes behov.

Betjening af politikere kan være dilemmafyldt. Hvornår har man søgt og formidlet nok viden, og hvornår er det for meget? Hvilke processer giver den stærkeste følelse af retfærdighed, åbenhed og transparens, og hvilke processer ansporer til kreativitet og nytænkning i politikudviklingen?

Dette katalog samler Komponent's og KL's tilbud til topledere, chefer, ledere og medarbejdere, der gerne vil blive bedre til at betjene politikere. Tilbuddene består af kurser/forløb, netværk og konferencer og henvender sig til alle, der arbejder med politikerbetjening.

Der er både tale om åbne tilbud, som man kan tilmelde sig som enkeltperson, og tilbud, som kan skræddersys til chef- leder- og medarbejdergrupper i den enkelte kommune.

På de kommende sider finder du en beskrivelse af de aktuelle tilbud. Viften af tilbud udvikler sig løbende – læs mere om de enkelte tilbud på komponent.dk.

Husk: Måske kan du få støtte til dit kursus fra Den Kommunale Kompetencefond. Læs mere om vilkårene og søg om støtte på denkommunalekompetencefond.dk.

Hvis du har spørgsmål, særlige behov eller gode ideer til KL og Komponent's aktiviteter og tilbud, er du velkommen til at kontakte os:

Louise Angelo
Komponent
T: 8779 6332
E: loua@komponent.dk

Kristina Krüger Hansen
KL
T: 3370 3371
E: krkh@kl.dk

Skræddersyede forløb til din kommune

Lokale behov kræver skræddersyede løsninger tilpasset din kommune. I både KL og Komponent har vi et indgående kendskab til vilkår, dilemmaer, metoder og andre aspekter af politikerbetjening, både rent praktisk og i bred forstand.

Derfor kan vi hjælpe dig og din kommune med at lave skræddersyede forløb om alle de emner, du ser i kataloget. Forløbene tilpasses de vilkår og behov, I har i netop din kommune.

Udviklingsforløb med kommunale direktions

Rekruttering af medarbejdere bliver sværere, plejekrævende borgere bliver flere, og vores forventninger til service bliver stadig højere. Digitalisering, grøn omstilling og stigende ulighed skubber til vores forestillinger om sammenhængskraft og velfærd. Fremtiden er lige om hjørnet.

Komponent, KL og chefforeningerne inviterer kommunale direktions til fælles udviklingsforløb med fremtidens kommunestyre i fokus. Temaerne er samspillet mellem politikere og embedsmænd, involveringen af borgere og topledelsens rolle som medskabere af kommunestyret 2030.

Vi stiller skarpt på komplekse problemer, som kræver nytænkning og helhedstænkning, fordrer samtaler med nye, såvel som velkendte aktører og at direktionsne sammen udvikler nye metoder og mindset til at bedrive topledelse i en ny tid.

Udviklingsforløbene henvender sig til kommunale direktions, som tilmelder sig samlet. Forløbene bliver afholdt for mellem 5-10 direktions pr. gang, så holdene ikke bliver større end 20-35 deltagere.

Varighed To halve dage inkl. overnatning og en opfølgingsdag

Pris 17.900 kr. inkl. overnatning og opfølgingsdag. Ekskl. transport

Dato og sted for næste forløb Game Street Mekka i Viborg den 15.-16. maj 2023

Sparringsrum for kommunale direktører

Vi tilbyder et rum til at følge op og holde fast i de gode samtaler og sparringsfællesskaber, som blev skabt på Kommunestyret 2030 - Udviklingsforløb med direktions.

Fokus er stadig på de vilde problemer og deres betydning for topledelsesrollen og -opgaverne. Sigtet er at gå mere i dybden med aktuelle og fælles problemstillinger, primært i relation til

direktionens samspil, samspillet med resten af organisationen og omverdenen, samspillet med politikerne og kommunens samspil med borgerne.

Stor deltagerinvolvering i valg af emner. Arbejde med egne udfordringer. Tid og rum til sparring med andre direktions. Netværkene faciliteres af Niels Højberg, Kronprins Frederiks Center for Offentlig Ledelse, og Louise Angelo, Komponent.

Interesseret? Kontakt Louise Angelo på loua@komponent.dk, hvis du vil vide mere.

Netværk for kommunale sekretariatschefer

Som sekretariatschef arbejder du tæt på både den politiske og administrative ledelse i kommunen og med strategisk ansvar for kommunens udviklingsprocesser.

Du inviteres derfor til at deltage på netværk for sekretariatschefer, som KL og Komponent driver i fællesskab. Mødernes temaer spænder vidt, fx inspiration og gensidig sparring om rollen som sekretariatschef, konkrete input og oplæg om

forhold, der typisk falder inden for sekretariatschefens ansvarsområde, fx kommunalvalg, opstart af ny byrådsperiode, borgerinddragelse osv., samt nyt fra KL/Komponent om de store politiske dagsordener, forhandlinger osv.

Netværket har 70 medlemmer og udgør et godt kollegialt fællesskab for sekretariatschefer, der også bruger netværket mellem møderne til idéudveksling, afklaring og sparring.

Varighed To virtuelle møder (ca. 2 timer) og to fysiske heldagsmøder om året

Pris 6.000 kr. pr. år

Dato for næste møde 1. juni (fysisk), 19. september (fysisk) og 1. december (virtuelt)

Samarbejdet mellem kommunalbestyrelsen og forvaltningen/direktionen

Har I fået nye konstellationer af udvalgsformand/næstformand og direktør? Eller har I fået andre grunde til at forny dialogen mellem politikere og direktionen?

Samarbejdet mellem kommunalbestyrelsen og administrationen er essentielt for at kunne sætte retning for det politiske arbejde, både internt og eksternt.

Vi tilbyder både at et seminar med fokus på samspillet mellem udvalgsformand og direktør og andre typer af tilbud om emnet, som vi udarbejder sammen med dig, der er interesseret.

Du og din direktion og kommunalbestyrelse kan fx få mulighed for at kick- eller genstarte samarbejdet og skabe en ny og mere fælles ramme for det politiske arbejde.

På seminaret kan vi fx bruge god tid på at arbejde med udvalgsformandens rolle under de politiske møder og samspillet med direktøren herom – herunder mødeforberedelse, mødegennemførelse og mødeopfølgning.

Forløbene bliver hele tiden nytænkt og justeret i et tæt samarbejde med kommunerne. Det faciliteres af en konsulent fra Komponent og en tidligere kommunaldirektør.

Interesseret? Kontakt Louise Angelo på loua@komponent.dk, hvis du vil vide mere.

Politikudvikling og innovation for embedsmænd

Nye typer af udfordringer i samfundet kræver nye løsninger – også i kommunalpolitik. Som embedsmand kan du være med til at sætte en kreativ og innovativ scene for en ny type politisk dialog og dermed hjælpe politikerne ud af de vante forhandlingsrammer.

Samtidig har du muligheden for at åbne for en ny type samspil mellem embedsværk, politikere og evt. andre aktører, hvor du og dine kollegaer i højere grad får til opgave at gå i dialog med politikernes behov for faglig og innovativ bistand,

frem for at skulle komme med fastlåste løsninger på færdigt formulerede politiske bestillinger.

På dette kursus får du en ramme for forståelse af samfundets udfordringer, en introduktion til innovation og kreativitet i udvikling, og du lærer hvordan du kan bruge det i kommunalpolitiske sammenhænge. Du får også redskaber til at sætte nye rammer for politikernes drøftelser og for politikudvikling, og du bliver klogere på din egen rolle som embedsmand, der understøtter politikernes udviklings- og forandringsopgave.

Varighed 2 dage

Pris 5.500 kr.

Dato for næste forløb Roskilde den 3.-4. maj eller Vejle den 31. maj - 1. juni 2023

Politisk forståelse

Fungerer samspillet mellem embedsmænd og politikere i din kommune? Er kommunalpolitikere tilfredse med den politiske betjening, og forstår I deres arbejdsvilkår og logikker?

Det stiller høje krav om politisk tæt og forståelse for den politiske beslutningsproces at understøtte politikerne i deres arbejde.

Kurset fokuserer på dilemmaer, og vi vil bruge dine egne cases til at blive klogere på den gode politiske betjening. Undervisningsformen veksler mellem oplæg fra erfarne embedsmænd, kommunale eksperter og kommunalpolitikere, der fortæller om egne erfaringer med god politisk betjening.

Du får rig mulighed for at udveksle erfaringer og gode metoder med kollegaer fra andre kommuner, der udøver politikerbetjening.

Varighed 2 dage

Pris 5.750 kr.

Dato og sted for næste forløb Frederik VI's Hotel i Odense den 26.-26. oktober 2023

Skriv bedre sagsfremstillinger

Hvordan sikrer du, at dit politiske udvalg får de beslutningsoplæg, de har brug for? Lær at skrive bedre sagsfremstillinger og formidle politisk indhold.

I sagsfremstillingen opstår der ofte dilemmaer med at få beskrevet og sat fokus på det politiske omdrejningspunkt. Kurset tager fat i din måde og evne til at formidle det politiske indhold. Som deltager arbejder du blandt andet med egne

indstillinger og får råd, feedback og inspiration til dit arbejde. Du får rig mulighed for at udveksle erfaringer og metoder med kollegier fra andre kommuner, der udøver politikerbetjening.

Kurset er for sekretariatsmedarbejdere, faglige medarbejdere og udviklingskonsulenter, der skriver sagsfremstillinger til politikere.

Varighed 1 dag

Pris 4.000 kr.

Dato og sted for næste forløb Herlev den 7. juni eller Aarhus den 13. juni 2023

Styrk kommunens kommunikation til borgerne

Hvornår og hvordan bliver en kommune opfattet som kommunikerende, og hvordan sikres borger-nærhed i kommunikation?

Det stiller store formidlingskrav til kommunikations- og stabsmedarbejdere at skulle navigere i en hverdag i kommunerne med politik, administration og borgere.

På kurset stiller vi skarpt på formål, produkt, målgruppe og valg af kanaler i kommunernes kommunikation; nu og i fremtiden.

Med udgangspunkt i jeres hverdag, strategi og evt. kommunale vision for kommunikation ser vi på:

- Hvordan I kan styrke kommunens position ved at arbejde strategisk med kommunikation ud fra et politisk, et administrativt og et borgerperspektiv
- Hvad der skal til for at yderligere målrette kommunikationen til en bestemt gruppe borgere på det rigtige tidspunkt med det rigtige indhold
- Hvordan I kan arbejde mere strategisk med målgruppeorienteret kommunikation knyttet til bestemte kanaler.

Varighed 1 dag

Pris 3.500 kr.

Dato og sted for næste forløb Herlev den 9. maj og Aarhus den 22. maj 2023

Bliv en bedre taleskriver

Det er en selvstændig disciplin at skrive til andre. Det kræver kendskab til kommunalpolitikeren som taler og en solid retorisk værktøjskasse. Og så er det ofte en holdsport; der er tit flere, der skal bidrage, og nogle gange skal talen også godkendes.

På denne temadag ser vi på taler med gennemslagskraft. Vi dissekerer dem og bliver klogere på, hvorfor de virker.

Vi dykker ned i taleskriverens værktøjskasse, og vi hiver de væsentligste redskaber op. Så vender vi og drejer – undersøger og afprøver dem i en kommunal kontekst.

I en vekselvirkning mellem oplæg og øvelser styrker vi dine taleskriverkompetencer og gør dig derved bedre til at understøtte dine kommunalpolitikere i at blive bedre til at nå fx borgere og brugere.

Varighed 1 dag

Pris 2.500 kr.

Dato og sted for næste forløb KL-huset den 18. april 2023

Kommunalret for juridiske specialister

Som juridisk rådgiver for den øverste administrative og politiske ledelse er det afgørende, at du yder en kompetent og kvalificeret rådgivning. Derfor er det vigtigt, at du har en opdateret viden om dette retsområde, så du kan håndtere komplekse kommunalretlige problemstillinger.

På kurset om kommunalret kommer vi bredt rundt i de kommunalretlige discipliner, og du får mulighed for gennem tre moduler at fordybe dig i forskellige emner indenfor kommunalretten. Undervisningen er praksisnær, og der tages hensyn til deltagernes ønsker i planlægningen.

- Modul 1: Den kommunale styrelseslov (2 dage)
- Modul 2 Vederlagsregler og inhabilitet (1 dag)
- Modul 3: Kommunalfuldmagten og kommunernes deltagelse i selskaber m.v. (2 dage)

Efter forløbet står du endnu stærkere i din juridiske rådgivning, du har et komplet overblik over de forskellige elementer af kommunalretten, du har et godt netværk bestående af andre jurister eller lignende medarbejdere, som du kan sparre med, og du har kendskab til nyeste praksis fra relevante tilsynsmyndigheder, ombudsmanden og domstolene.

Varighed 2+1+2 dage. Modulerne kan tages enkeltvis eller som et samlet forløb

Dato og sted for næste forløb Følg med på komponent.dk

Politikerbetjeningens juridiske aspekter: Bliv skarp på regler, rettigheder og pligter, der gælder for politikerne

Betjener du politikere, men er du ikke jurist? Få en grundig introduktion til den typiske kommunale organisering, den politiske ledelsesstruktur og regelgrundlaget for den politiske styringskæde, så du kan bidrage til en kompetent og effektiv understøttelse af den politiske beslutningsproces.

Med udgangspunkt i den kommunale styrelseslov får du på kurset en grundig indføring i reglerne omkring udarbejdelse af dagsorden, forberedelse

og præsentation af sager, tavshedspligt på møder og protokollering af beslutninger.

Vi krydrer kurset med spændende eksempler fra praksis og nye perspektiver, og lægger op til fælles drøftelser af det krydspres og de udfordringer, du oplever i din hverdag, i en juridisk kontekst. Når du har gennemført kurset, står du på sikker grund i forhold til at rådgive politikere og ledelse om de styrelsesretlige regler.

Varighed 1 dag

Pris 3.700 kr.

Dato og sted for næste forløb København den 6. september 2023

Inhabilitet for jurister - bliv bedre til at rådgive

Inhabilitet kan ramme både kommunalpolitikere og medarbejdere og rumme vanskelige vurderinger. Som kommunal jurist vil du ofte skulle rådgive om inhabilitetsspørgsmål. Det forudsætter en kvalificeret rådgivning, at du har styr på, hvilke faktuelle oplysninger, du skal skaffe dig, hvad reglerne siger og hvad der kan udledes af praksis om inhabilitet.

Undervisningen vil - foruden en grundig gennemgang af retsreglerne og praksis - være bygget op omkring forskellige praksisnære cases samt deltagernes egne erfaringer. Du vil derfor få mulighed for inden kurset at sende konkrete spørgsmål, som du selv har oplevet som vanskelige at få has på, og som vi i fællesskab vil forsøge at finde svar på.

Varighed 1 dag

Pris 3.700 kr.

Dato og sted for næste forløb Middelfart den 1. november 2023

HOLD DIG OPDATERET

Tilmeld dig Komponent's nyhedsbreve og få info, artikler og inspiration direkte i din indbakke.

Tilmeld dig på komponent.dk/nyhedsbrev